Congres 73

Speech Gerard Schouw, partijvoorzitter D66

Alleen uitgesproken tekst geldt

Dames en heren, democraten,

Dit jubileumboek is niet alleen bijzonder vanwege vijfendertig jaar D66. Het is tevens bijzonder door de bijdrage van een markante D66'er. Hij zette zich met hartstocht, passie en veel overredingskracht in voor zowel het ontwikkelen áls het uitdragen van D66 gedachtegoed. Voormalig D66-staatssecretaris van Justitie, partijvoorzitter en negentien jaar lang lid van de Eerste Kamer: Jan Glastra van Loon, op maandag 22 oktober overleden op eenentachtig jarige leeftijd.

In de jaren zeventig zat D66 in een dal. Samen met toenmalig partijleider Jan Terlouw trok hij de partij omhoog. Omhoog tot een grote verkiezingsoverwinning met zeventien zetels. Glastra van Loon was ook één van de initiatiefnemers van het zogenaamde Des Indes-beraad en bereidde zo de weg voor paars.

Als partij zijn wij veel dank verschuldigd aan deze geestelijk vader. Naast gedreven politicus was Jan wetenschapper. Hij leverde inspirerende bijdragen aan ontelbare partijbijeenkomsten, artikelen, boeken, onlangs nog voor het jubileumboek.

Jan Glastra van Loon, we herinneren hem als charmante persoonlijkheid, begaafd wetenschapper, en in hart en nieren een D66'er. Ik vraag u om een ogenblik stilte.

Dank u.

Dames en heren,

De laatste keer dat ik u sprak was het bijna 30 graden buiten de zaal, en nog veel warmer daarbinnen. Een enkeling van u heeft toen wellicht de verleiding van het strand niet weten te weerstaan

Net als toen, meld ik dat D66 steeds meer nieuwe democraten trekt. De opiniepeilingen volgen helaas stug een andere lijn, maar de opwaartse beweging van het ledenaantal zet door, in de afgelopen zes maanden met vijfhonderd nieuwe leden!

Meer leden, meer kiezers! Om dat te bereiken voeren we een uitgekiende campagne en investeren we in de partij. Zo doen we veel met internet. Al jaren vinden kiezers en leden vierentwintig uur per dag informatie op D66.nl. Gratis en voor niets. En dat gaan we nu uitbreiden naar alle afdelingen. Hoe? door het D66-webpakket. Ik zie nu een aantal mensen op de eerste rij bedenkelijk kijken. Webpakket? Is dat zoiets als de Euro-kit van Gerrit Zalm, maar dan betaald door Roger van Boxtel? Nou nee

Met het webpakket zijn alle lokale afdelingen binnen handbereik voor kiezers en leden. Het blijkt een succes! In twee maanden tijd zijn 148 D66-afdelingen on-line. En met de afdelingen die dit niet zijn, wil ik hier en nu afspreken, voor de kerst alle afdelingen on-line!
Daarnaast zijn ook andere investeringen in afdelingen en regio's nodig. De afstemming tussen lokaal, regionaal en landelijk kan beter. Het politiek debat moet scherper. Meer kwaliteit en service naar de leden is nodig. Inmiddels is er samen met vertegenwoordigers van afdelingen en regio's een tien-punten-plan opgesteld voor minder overbodige regels, efficiëntere communicatie, en vernieuwing van de afdelingen.

Genoeg over de partijorganisatie. Menig D66'er loopt op de brandstof die "politieke discussie" heet. Na maanden van zwoegen, interactief chatten, zaaltjes in en uit, en concept na concept presenteerde D66 zaterdag 13 oktober het concept-verkiezingsprogramma. Toen het eind in zicht kwam liet de voorzitter van de programmacommissie plots zijn baard staan. "Nu kan het niet lang meer duren", dacht ik. Het resultaat: duidelijke keuzes en een deugdelijke financiële onderbouwing. Met overtuiging is gekozen voor 'een nieuwe overheid', als rode draad.

Ik wil hierbij Michiel Scheffer, voorzitter van de programmacommissie, bedanken dat hij deze taak met zijn mensen heeft afgerond.

Democraten,

De politiek is volop in beweging, en hoe! GroenLinks is eerst voor de acties in Afghanistan, maar een zeteltje verlies in de peilingen en kijk Juist in een tijd waarin je politieke verantwoordelijkheid moet tonen draait GroenLinks als een herfstblad om. Ondertussen past Melkert het maatpak van Kok, en je ziet het aan hem; dat pakt wringt overal.

Het CDA heeft een nieuwe lijstrekker gekozen. Ze hebben daar trouwens wel een zeer omslachtige procedure voor. Doet Leefbaar Nederland wel wat efficiënter...

Constante factor in die turbulentie is D66. Maar jammer genoeg stabiel aan de onderkant. Dat gaan we veranderen. De kiezer overtuigen van ons succes is het eerste doel! En er zijn volop mogelijkheden voor groei: ruim een kwart van de kiezers weet nu nog niet waar ze op gaat stemmen in 2002. Ruim vijfentwintig procent, dat zijn zevenendertig zetels! En verdienen wij extra zetels? Ik ben ervan overtuigd. Maar het gaat energie kosten. Energie om onze boodschap uit te venten, ons succes uit te venten! Vertellen, vertellen, vertellen tot je erbij neer valt.

En we hebben succes te melden. Ik heb hier een folder uit de campagne van achtennegentig. Beloften die wij toen deden:

"Meer inspraak en democratie in Nederland, gedegen euthanasieregeling, het homohuwelijk regelen. Maar ook forse investeringen in de zorg, arbeid en onderwijs. En het milieu een handje helpen door het wegwerken van de mestoverschotten."

En deed D66 zijn beloften gestand? Ja.

Twintig jaar wisten landbouwministers van CDA en VVD Nederland niet te verlossen van het mestprobleem. Slechts enkele jaren D66-beleid en, zoals Laurens Jan Brinkhorst het zelf zegt, "achthonderd voetbalvelden aan mest zijn opgeruimd".

Succes voor de minister van Voedsel en Groen, maar ook voor een bewindspersoon, die niet dagelijks het oog van de camera vangt: Annelies Verstand. Ze werkte aan een bundeling van de verschillende verlofregelingen. Nu is er een heldere wetgeving, die werknemers het recht geeft op maximaal zes werkweken verlof om te zorgen voor ernstig zieke ouders, kinderen of partner.

En dan het democratie-dossier. In Haags jargon heet dat geloof ik een hoofdpijndossier Telkens als het ter sprake komt, denk ik aan die film Remains of the day, met Antohny Hopkins. Prachtfilm, waarin de hoofdpersonen leven op een groot landgoed, veel grond en een hek eromheen. Afgeschermd van alle veranderingen in de wereld daarbuiten

Nederland heeft ook zo'n landgoed compleet met hek. Huize Torbecke. Als je VVD-ers spreekt, schijnt het er prachtig te zijn! Beetje Victoriaans, veel oud-sjiek en drie etages; de ideale vakantiebestemming voor oud-senatoren.. Maar het is toe aan een grondige verbouwing. Bij een beetje verbouwing kén je niet zonder de Gamma, maar bij deze verbouwing kun je niet zonder D66.

En die verbouwing begon in 1998, ondanks de tegenstand van conservatief politiek Nederland, soms vermomd als progressief links. Er kwamen afspraken over een referendum en een gekozen burgemeester. Afspraken die voor ons zo belangrijk bleken dat wij er een crisis voor over hadden toen anderen zich niet aan de afspraak hielden. En we kwamen weer terug in het kabinet, niet omdat we uit zijn op macht of omdat D66 hecht aan het pluche. Absoluut niet!

We kwamen terug, omdat we wisten dat het toch mogelijk was om een referendumwet te realiseren, dat het mogelijk was die noodzakelijke eerste stappen te zetten op weg naar een gekozen burgemeester. Met resultaat: binnenkort in Vlaardingen, het eerste burgemeestersreferendum; binnenkort in Best, het eerste referendum. Dat is D66-succes!

Dames en heren,

Er zijn politici die ook nu nog vinden dat de samenleving niet zit te wachten op meer inspraak, denken dat de kiezer niet wil deelnemen aan besluitvorming. Ik raad ze aan om eens over het hek te kijken.

De burger eist daarbuiten zijn macht terug. Is tegen schimmige polderakkoorden. Het referendum geeft ze de macht terug om slecht beleid te verwerpen.

De idylle van een benoemde burgemeester die boven de partijen zweeft, is ook 'over en uit'. In de ogen van Bram Peper zijn het 'bestuurlijke randgroepjongeren', maar ondertussen zijn het duurbetaalde gemeentefunctionarissen zonder democratische controle. D66 wil dat veranderen, wij hebben daar de agenda voor.

Wintertijd is campagnetijd! Eén lange campagne voor gemeenteraadsverkiezingen in maart en daarna die voor de Tweede Kamer-verkiezingen in mei. Maar als eerste de raadsverkiezingen. Ik wil graag mijn waardering uitspreken voor al die afdelingen die het vuur uit hun sloffen hebben gelopen om de lijsten samen te stellen en programma's te schrijven. Ik weet dat het soms een hele tour is, maar jullie kregen het toch voor elkaar. Maar het werk is nog niet klaar. De komende periode is het hard werken. Maar het is ook een charmeoffensief, campagne voeren heeft veel te maken met de kunst van het verleiden. D66'ers staan bekend als blije mensen, die het verleiden als het ware in de genen hebben meegekregen. Gebruik dat talent om de kiezer binnen te halen.

Democraten,

D66 staat voor een nieuwe overheid met durf, daadkrachtige en doortastend vermogen. Wij willen een nieuwe overheid die scholen, mensen en patiënten de keuze laat. Een overheid die nog meer geld steekt in het onderwijs en zorg. Een overheid die doet wat ze doen moet, snel en betrouwbaar uitvoert. Dat is de D66-belofte in 2002. Dank u wel!